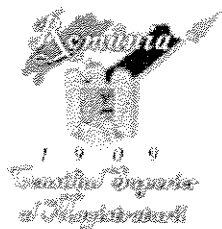

ROMÂNIA

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

PLENUL

HOTĂRÂRE nr. 813

din 18 septembrie 2012

Prin Raportul nr. 3155/IJ/960/DIP/25274/ST/2012 Inspekția Judiciară a înaintat Plenului Consiliului Superior al Magistraturii rezultatul verificărilor efectuate privind sesizarea Consiliului Superior al Magistraturii de apărare a independenței sistemului judiciar.

Analizând Raportul Inspekției Judiciare, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii reține următoarele:

La data de 13 august 2012, în conformitate cu prevederile art. 30 alin. (1) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, Consiliul Superior al Magistraturii a solicitat Inspekției Judiciare efectuarea unor verificări cu privire la apărarea independenței sistemului judiciar, ca urmare a prezentării, pe mai multe posturi de televiziune și în presa scrisă și on-line, a unor afirmații făcute de reprezentanți ai partidelor politice referitoare la activitatea Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

În motivarea solicitării, Consiliul Superior al Magistraturii a arătat că, în cadrul unei conferințe de presă din data de 11 august 2012, doamna europarlamentar Ramona Mănescu a făcut afirmații publice cu privire la activitatea Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție prin care s-ar fi indus ideea că justiția este aservită politic sau, mai mult, controlată politic.

De asemenea, la data de 09 august 2012 domnul senator Varujan Vosganian a postat pe blog-ul personal aprecieri în privința urmăririi penale ce se efectuează de către Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție într-un dosar penal și a pus în discuție existența unei implicări a politicianului în justiție.

Totodată, la data de 10 august 2012 domnul deputat Mihai Voicu, vicepreședinte al Partidului Național Liberal, a declarat că cererea adresată Camerei Deputaților de către Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție în legătură cu începerea urmăririi penale față de un deputat are puternice conotații politice.

Un ultim aspect semnalat, s-a referit la precizările din data de 09 august 2012 ale domnului prim ministru Victor Ponta care considera că parchetul ar trebui să fie preocupat de anchetarea persoanelor care au săvârșit infracțiuni grave, în detrimentul dosarelor penale care vizează infracțiunile electorale.

Raportat la cele prezentate, Consiliul Superior al Magistraturii a apreciat că se impune efectuarea unor verificări pentru a se stabili dacă prin afirmațiile publice s-a adus atingere independenței justiției, cu consecința subminării acesteia, inclusiv a sistemului judiciar.

În cursul verificărilor efectuate de Inspekția Judiciară s-au analizat materialele publicate de către agenții de presă ori publicații care au preluat afirmațiile doamnei Ramona Mănescu și ale domnilor Victor Ponta și Mihai Voicu, precum și blogul personal al domnului Varujan Vosganian.

1. Doamna europarlamentar Ramona Mănescu a precizat în conferința de presă din data de 11 august 2012, în legătură cu dosarul penal în care s-a solicitat Camerei Deputaților acordarea avizului pentru începerea urmăririi penale față de fostul ministru al Administrației, Victor Paul Dobre că: „Unul dintre aceste mijloace de presiune pare să fie astăzi Parchetul General, foarte apropiat domnului Traian Băsescu și foarte drag președintelui suspendat, prin sesizarea pe care a adresat-o Parlamentului și publicarea în extenso a convorbirilor telefonice dintre miniștri ai Guvernului României (...)”.

2. Domnul senator Varujan Vosganian a postat pe blog-ul său la data de 09 august 2012 un text intitulat „Curtea constituțională, devansată de Parchet” preluat de mai multe publicații, în cuprinsul căruia a precizat referitor la același dosar penal că: „Un chestor este deja învinuit cu promptitudine, în numai două zile de week-end, la recomandarea expresă a

președintelui suspendat. Lui îi urmează încă un secretar de stat și apoi un ministru, pe motive pe care nu le înțelege nimeni, cum că nu și-ar asuma răspunderea pentru niște lucruri care toată lumea știe că nu sunt adevărate. Listele electorale sunt transportate la Parchet cu noaptea în cap, fără să fie clară legalitatea acestei măsuri inedite (...) Defilează pe la Parchet bietele fete care au votat în costum de baie(...)”.

Domnul senator s-a întrebat în finalul textului „De ce s-a dezlănțuit acum Parchetul în a ancheta pe toți cei ale căror acțiuni pot afecta reîntoarcerea la Cotroceni a președintelui suspendat?”

3. Domnul ministru delegat pentru mediul de afaceri, Mihai Voicu a precizat în data de 10 august 2012, în legătură cu cererea Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție menționată anterior, că „Se pare că în România respectarea legii devine, în viziunea unora, abuz în serviciu. Sunt uimit de această cerere și din păcate cred că are puternice conotații politice”.

4. Domnul prim - ministru Victor Ponta a declarat la data de 09 august 2012 că: „(...) fac un apel la foștii mei colegi procurori să evite pe cât posibil situațiile ridicole. Nu mi s-a părut deloc amuzant, deși probabil că este, să văd că sunt anchetate manechinele domnului Mazăre. Cred că procurorii din această țară trebuie să prindă criminali, violatori, trebuie să ancheteze oameni corupți, tâlhari. Manechinele domnului Mazăre nu trebuie să le ancheteze procurorii... fac acest apel ca fost procuror. Țin la meseria de procuror și la prestigiul acestei meserii mai mult decât la orice altceva. Prestigiul de om politic e mult mai confuz. Când ești procuror sau judecător ai un anumit statut. Te apuci să le anchetezi pe fetele lui Mazăre?”

I. Prin procesul verbal din data de 02 august 2012, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția de urmărire penală și criminalistică s-a sesizat din oficiu cu privire la săvârșirea infracțiunilor de neglijență în serviciu prevăzută de art. 249 Cod penal și fals intelectual prevăzută de art. 289 Cod penal, deoarece într-un comunicat de presă emis de către Curtea Constituțională s-a menționat că s-au primit date contradictorii de la autoritățile publice privind numărul persoanelor aflate pe listele electorale.

Dosarul penal s-a înregistrat cu nr.

La data de 03 august 2012 a fost începută urmărirea penală față de domnul

chestor de poliție, pentru săvârșirea infracțiunii de neglijență în serviciu în

formă calificată prevăzută de art. 249 alin. 1 și 2 Cod penal, iar prin ordonanța din data de 06 august 2012 s-a dispus schimbarea încadrării juridice a faptelor reținute în sarcina sa în infracțiunea de abuz în serviciu contra intereselor publice în formă calificată prevăzută de art. 248 raportat la art. 248¹ Cod penal.

Pe parcursul urmăririi penale desfășurate în acest dosar la data de 08 august 2012 a fost începută urmărirea penală față de domnul , chestor principal de poliție, pentru săvârșirea infracțiunii de abuz în serviciu contra intereselor publice în formă calificată prevăzută de art. 248 raportat al art. 248¹ Cod penal.

Ulterior, din probele administrate în cauză s-a apreciat de către Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție că există date și indicii temeinice cu privire la săvârșirea de către domnul a infracțiunii de abuz în serviciu contra intereselor publice în formă calificată prevăzută de art. 248 raportat al art. 248¹ Cod penal, cu prilejul exercitării funcției de ministru delegat pentru administrație.

La data de 09 august 2012 cauza penală a fost disjunsă cu privire la domnul iar dosarul nou format a fost înregistrat cu nr. .

În acest ultim dosar, prin referatul din data de 10 august 2012, s-a solicitat Camerei Deputaților avizul pentru începerea urmăririi penale față de domnul , fost ministru delegat pentru administrație în cadrul Ministerului Administrației și Internelor și deputat în Parlamentul României.

II. Plângerea penală formulată de către Organizația Județeană Constanța a Partidului Democrat Liberal împotriva primarului Municipiului Constanța, Mazăre Ștefan Radu pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 52 alin. (1) din Legea nr. 3/2000 privind organizarea și desfășurarea referendumului, republicată, cu modificările ulterioare, a fost înregistrată în data de 30 iulie 2012 la Parchetul de pe lângă Judecătoria Constanța cu nr. .

Pe parcursul actelor de cercetare penală efectuate de către organele poliției judiciare din cadrul Poliției Municipiului Constanța, Serviciul de Investigații Criminale, au fost audiate olograf șapte persoane.

Nu au fost efectuate acte de urmărire penală de către procurorul care a supravegheat activitatea de cercetare penală.

La data de 10 august 2012, organele poliției judiciare au înaintat Parchetului de pe lângă Judecătoria Constanța dosarul penal nr. _____ cu propunere de neîncepere a urmăririi penale.

Cauza penală a fost repartizată, în aceeași zi, procurorului care a supravegheat activitatea de cercetare penală pentru a se pronunța asupra propunerii formulate.

Pentru a putea aprecia dacă, prin aceste declarații publice, ce culpabilizează procurorii care efectuează urmărirea penală ori supraveghează cercetarea penală, s-a produs o încălcare a principiului separației și echilibrului puterilor în stat, cu consecința scăderii încrederii cetățenilor în sistemul judiciar și, implicit, a afectării independenței acestora, trebuie luat în considerare cadrul legal care definește independența sistemului judiciar și limitele libertății de exprimare.

Astfel, prin articolul 1 pct. (4) din Constituția României, se consacră expres principiul separației puterilor legislativă, executivă și judecătorească.

Potrivit acestui principiu reprezentanților celorlalte puteri - legislativă și executivă - nu le este permisă exprimarea unor opinii cu privire la calitatea actului de justiție și a celor care-l înfăptuiesc.

Puterea judecătorească trebuie să fie independentă și să beneficieze de anumite garanții față de celelalte puteri ale statului pentru a se evita politizarea și pentru a crea independența și imparțialitatea magistratului.

Un reprezentant al uneia din celelalte două puteri, nu are dreptul să extrapoleze nemulțumirile referitoare la instrumentarea unei anumite cauze, asupra întregului sistem judiciar. În măsura în care se procedează astfel, persoana care face aceste afirmații aduce inevitabil, atingere principiului constituțional al separației puterilor în stat cu consecința afectării prestigiului justiției și implicit a independenței și reputației magistraților.

Consiliul Superior al Magistraturii, potrivit art. 30 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, are dreptul și obligația de a apăra magistrații împotriva oricărui act care le-ar afecta independența sau imparțialitatea ori ar crea suspiciuni cu privire la acestea.

Independența și imparțialitatea procurorilor precum și necesitatea respectării acestora, este prevăzută în reglementări interne și internaționale.

Principiile independenței și imparțialității magistraților sunt consfințite de reglementările interne ale art. 124 alin. (3) din Constituția României, art. 3 alin. (1) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și în art. 3 alin. (2) din Codul deontologic al judecătorilor și procurorilor.

Referiri privind aceste principii se regăsesc și în mai multe reglementări internaționale.

Astfel, în Principiile fundamentale referitoare la independența magistratului, adoptate la Milano în anul 1985 și confirmate de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite se precizează la articolul 1 că: „independența magistraturii trebuie garantată de către stat și enunțată în Constituție sau altă lege națională, iar toate instituțiile guvernamentale sau altele trebuie să o respecte” .

În cadrul aceluiași principii, la articolul 2 se menționează că: „sistemul juridic va decide în problemele care îi sunt înaintate imparțial, pe baza faptelor și în conformitate cu legea, fără vreo restricție, influență incorectă, sugestie, presiune, amenințare sau interferență, directă sau indirectă, din orice parte sau pentru orice motiv“.

Convenția de la Havana pentru prevenirea crimei și tratamentul delincvenților, adoptată la Congresul VIII al Organizației Națiunilor Unite prevede la pct. 4 că: „statele veghează ca procurorii să-și îndeplinească atribuțiile profesionale în deplină libertate, fără a face obiectul unor intimidări, hărțuiri, fără a suferi ingerințe nefondate și fără a li se angaja, în mod nejustificat, responsabilitatea civilă, penală sau de altă natură”.

Recomandarea (94) 12 a Comitetului de Miniștri al statelor membre privind independența, eficiența și rolul judecătorilor, adoptată la 13 octombrie 1994, dorind să promoveze independența sistemului judiciar a elaborat mai multe reguli cu valoare de principiu.

Una dintre acestea vizează obligația statelor de a lua toate măsurile necesare pentru a respecta, promova și proteja independența judecătorilor.

Documentul prevede că sensul de „independența judecătorilor” nu se referă exclusiv la judecători, ci acoperă sistemul judiciar în întregime.

Conținutul acestui principiu constă în obligația executivului și legislativului să se abțină de la adoptarea oricăror măsuri care ar putea submina independența judecătorilor. Pe

lângă toate acestea, se precizează în document, „că nu ar trebui să fie permis grupurilor de presiune să submineze independența sistemului judiciar”.

Independența magistraților nu constituie doar o garanție a statului pentru înfăptuirea justiției, ci în egală măsură, un drept și o obligație a magistraților. Independența este privită ca „atribut al funcției, care îi permite judecătorului să acționeze în realizarea actului juridic și, mai ales, să decidă doar în baza legii și a propriei conștiințe, fără nici o subordonare sau influență”.

Independența nu este un privilegiu în interesul propriu al magistraților, ci în interesul statului de drept și al celor care caută și doresc înfăptuirea justiției. Aceasta îi este conferită magistratului în vederea protecției drepturilor persoanelor care apelează la justiție pentru a li se face dreptate și constă în responsabilitatea magistratului de a convinge, nu prin forța principiului autorității, ci a argumentelor raționale, temeinice, constituind astfel un mijloc de a asigura și păstra încrederea publicului în sistemul judiciar.

Prin afirmațiile menționate politicienii au depășit limitele admisibile ale discursului public politic și ale libertății de exprimare, așa cum sunt protejate de dispozițiile articolului 10 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Dreptul la libertatea de exprimare nu este unul absolut, acesta fiind susceptibil de anumite restrângeri, în ipoteza în care folosirea libertății de exprimare este îndreptată împotriva unor valori pe care statul le poate în mod legitim apăra, cum ar fi autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.

Potrivit dispozițiilor art. 30 alin. (1) și (6) din Constituția României, „Libertatea de exprimare a gândurilor, a opiniilor sau a credințelor și libertatea creațiilor de orice fel, prin viu grai, prin scris, prin imagini, prin sunete sau prin alte mijloace de comunicare în public, sunt inviolabile însă, libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine”.

De asemenea, dreptul la liberă exprimare, prevăzut de art. 30 din Constituție nu poate fi exercitat cu încălcarea principiului independenței judecătorului și supunerii lui numai legii, astfel cum este statuat prin dispozițiile art. 124 din Constituție și art. 2 alin. (3) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată și modificată.

Referindu-se la restrângerea libertății de exprimare în scopul garantării autorității și imparțialității puterii judecătorești, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în cauza Păger și Oberschlick contra Austriei a decis că: „activitatea justiției nu poate fi discutată fără să se aibă în vedere anumite limite pentru a nu submina autoritatea acesteia, comandament deosebit de important într-un stat de drept”.

Magistrații, în vederea îndeplinirii în mod corespunzător a atribuțiilor, au nevoie de încrederea opiniei publice, iar această încredere ar putea fi afectată de afirmațiile care pun la îndoială independența magistraților.

Afirmațiile cu caracter general la adresa activității parchetelor prin care s-a acreditat ideea că „Unul dintre aceste mijloace de presiune pare să fie astăzi Parchetul General, foarte apropiat domnului Traian Băsescu și foarte drag președintelui suspendat, (...)”, „Un chestor este deja învinuit cu promptitudine, în numai două zile de week-end, la recomandarea expresă a președintelui suspendat. (...)” și „Sunt uimit de această cerere și din păcate cred că are puternice conotații politice” au fost de natură a induce ideea unei implicări a politicului în justiție și să creeze suspiciuni în rândul opiniei publice cu privire la independența și imparțialitatea procurorilor.

Prin acest gen de afirmații s-a mai îndus ideea că, în realitate, procurorii ar fi instrumentat dosarele penale anterior menționate din ordinul anumitor persoane și că justiția este controlată politic.

Aceste aprecieri formulate în mod constant de către persoane cu notorietate care au pus în discuție existența unei implicări a politicului în justiție, au fost de natură să afecteze imaginea sistemului judiciar.

Totodată, prin afirmația „Cred că procurorii din această țară trebuie să prindă criminali, violatori, trebuie să ancheteze oameni corupți, tâlhari. Manechinele domnului Mazăre nu trebuie să le ancheteze procurorii...(...)” s-a îndus ideea că procurorii sunt preocupați cu precădere de instrumentarea unor infracțiuni de o gravitate redusă în detrimentul infracțiunilor foarte grave.

Plenul a remarcat faptul că, prin aceste afirmații, ce reprezintă o deformare evidentă a realităților de fapt s-a îndus, în mod indirect, ideea unei funcționări anormale și incorecte a

sistemului judiciar, în sensul că procurorii ar fi instrumentat dosarele penale urmare solicitărilor unor persoane, într-un alt cadru decât cel legal prevăzut de legislația penală.

Afirmațiile au fost în mod evident nereale, dosarele penale s-au format într-un cadru legal, fie prin sesizare din oficiu a parchetului, în privința dosarului penal nr. al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, fie prin formularea unei plângeri penale astfel cum este dosarul penal nr. al Parchetului de pe lângă Judecătoria Constanța.

Astfel, potrivit art. 221 Cod procedură penală, „organul de urmărire penală este sesizat prin plângere sau denunț, ori se sesizează din oficiu când află pe orice altă cale că s-a săvârșit o infracțiune.”

Totodată, în dosarul penal nr. al Parchetului de pe lângă Judecătoria Constanța, audierile au fost efectuate de către organele de cercetare penală ale poliției judiciare care, potrivit art. 202 alin. 1 Cod procedură penală, sunt obligate să strângă toate probele necesare pentru aflarea adevărului și pentru lămurirea cauzei sub toate aspectele, în vederea justeței soluționări a acesteia.

În raport de cele expuse anterior, Plenul apreciază că declarațiile de genul celor analizate sunt de natură a aduce atingere independenței, prestigiului și credibilității justiției cu consecința subminării autorității acesteia, inclusiv a sistemului judiciar în ansamblul său.

Față de considerentele expuse, și văzând dispozițiile art. 30 din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, art. 75 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată cu modificările și completările ulterioare și art. 19 alin. 1 pct. 6 din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Superior al Magistraturii, prin vot direct și secret, cu majoritatea voturilor membrilor prezenți,

PLENUL
CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII
HOTĂRĂȘTE

Art. 1. Admiterea cererii de apărare a independenței sistemului judiciar, ca urmare a prezentării, pe mai multe posturi de televiziune și în presa scrisă și on-line, a unor afirmații făcute de reprezentanți ai partidelor politice referitoare la activitatea Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

Art. 2. Prezenta Hotărâre nr. 813/18.09.2012 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii se comunică Inspecției Judiciare și Biroului de informare publică și relații cu mass-media.

Data în București, la data de 18 septembrie 2012

Președinte,
Judecător Alina Nicoleta GHICA

